

"Förtrolliande" av Tomas Ljung om Dalanaturen

Bengt Oldhammer

När jag försågs med ett ex av Tomas Ljungs "Landet bortom tiden" (Länsstyrelsen Dalarna, beställs på 023/81000) ville jag komma i sinnesstämning innan jag gläntade på pärmarna. Boken låg på ett bord fem dar och retades innan det var dags.

Efter ett "Trollius- förord" där jag ville protestera, hålla med och dra ut trådarna förstod jag att författaren lyckats "lura" mig. Redan i förordet väcks tankarna, och hur många förord i böcker lyckas med det? Snabbt kastade jag mig sedan över Forsslunds citat från By socken som inleder bokens första avsnitt: Herregud skrev Forsslund så bra, det hade jag inget minne av trots att åtskilliga volymer "Med Daläven från källorna till havet" plöjts under årens lopp. Han var en riktig snitsare den där Forsslund...tills jag förstod att Ljung åter igen lurat mig. Det var han som komponerat det harmoniskt fulländade citatet! En storartad och smått genial inledning! Därmed är det också sagt att Tomas Ljung är en språkets mästare. Den sköna hanteringen av orden kombinerat med de typiska Ljungska ordvridningarna gör läsningen till en njutning för alla sinnen. Boken beskriver de finaste reservaten i Dalarna, till stor del med betoning på de känslor områdena kan förmedla. Men faktabeskrivningarna är gedigna och vittnar om stor beläsenhet. Presentationerna liknar inga andra naturböcker. En och annan upptäckt serveras också läsaren, t ex hur majbräken i Orsas höglägesskogar avlöses av fjällbräken 650 meter över havet. Hur generellt är det kan man fråga sig? I södra Dalarna gör Ljung sina bästa beskrivningar, det märks att det är där han trivs allra bäst.

Den 340-sidiga boken lockar till såväl läsning som till att besöka många av områdena.

Bilderna är av hög kvalitet. Många är annorlunda och av det mer konstnärliga slaget. Vissa är av något sämre kvalitet om man nu ska vara kritisk. När det gäller sakfel är det i stort sett omöjligt att hitta några sådana, men den violetta guldvingen heter egentligen violett kantad guldvinge och den sandjägare som beskrivs på Bonäsfältet var knappast den i Dalarna utdöda *Cicindela maritima*? Om Ljung i samma område dessutom såg *Buprestis octoguttata* är han att gratulera. Och även om han inte såg detta gnistrande smycke i solen är han ändå att gratulera till en härlig beskrivning av naturen i Dalarna. Bättre än så här kan det inte göras!